

1. ความเป็นมาของงานจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ตามมติที่ประชุมคณะทำงานข้อมูลท้องถิ่น มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ครั้งที่ 1/2542 เมื่อวันที่เสาร์ที่ 18 ธันวาคม 2542 ข้อ 2 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ในระยะเริ่มต้นควรจัดทำหอประวัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีก่อน และเสนอให้การจัดการหอจดหมายเหตุเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยต่อไป

ดังนั้นในเวลาต่อมา คณะทำงานข้อมูลท้องถิ่นได้ดำเนินการจัดทำโครงการนิทรรศการ “หอประวัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี” เมื่อปี พ.ศ.2543 ซึ่งในขณะนั้น มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มีอายุครบ 10 ปี (พ.ศ.2533 – 2543) จากหลักการและเหตุผลของโครงการ ได้กล่าวถึงผลสรุปของการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยที่ไม่สามารถรวบรวมหรือถ่ายทอดความเป็นมาในรอบ 10 ปี ได้ทั้งหมด จึงเห็นควรจัดเก็บรวบรวม และนำเสนอในรูปแบบของ หอประวัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และในวัตถุประสงค์ของจัดทำ หอประวัติฯ ยังได้ระบุถึง การจัดเก็บรวบรวม ศึกษาและถ่ายทอดข้อมูลที่แสดงถึงพัฒนาการของมหาวิทยาลัยฯแล้ว ยังเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการจัดตั้ง หอจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ต่อไป

พิธีเปิดโครงการนิทรรศการหอประวัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี วันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ.2543

ณ สำนักวิทยบริการ โดย ศาสตราจารย์ไพฑูรย์ อิงคสุวรรณ อธิการบดี เป็นประธานในพิธี

ศาสตราจารย์ไพฑูรย์ อิงคสุวรรณ อธิการบดีมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อาจารย์สุภชัย หาทองคำ
ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ และอาจารย์จักรฤทธิ์ อุทโซ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีเริ่มจัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2530 ในนาม “วิทยาลัยอุบลราชธานี” สังกัด
มหาวิทยาลัยขอนแก่น และได้เปิดการเรียนการสอนขึ้นครั้งแรก ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จนกระทั่งปี
พ.ศ.2533 ได้ยกวิทยฐานะของวิทยาลัยอุบลราชธานีขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และย้ายมาเปิด
การเรียนการสอน ณ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งบริเวณพื้นที่จัดตั้งมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ในปัจจุบัน
คือ เลขที่ 85 ถนนสถลมารค์ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

ปี พ.ศ.2539

รองศาสตราจารย์สมพิศ กุศรีพิทักษ์ ที่ปรึกษาสำนักวิทยบริการ ในการประชุมร่วมกับฝ่าย
หอสมุด สำนักวิทยบริการ เกี่ยวกับการดำเนินงานข้อมูลท้องถิ่น เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2539 ได้ชี้แนะ
เรื่องการดำเนินงานจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยเริ่มต้นจากการรวบรวม และศึกษา
ประวัติพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยจากแฟ้มการประชุมผู้บริหาร ประชุม อ.ก.ม. และการ
ประชุมสภามหาวิทยาลัย

ปี พ.ศ. 2541

การดำเนินงานจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีได้เริ่มต้น โดยมหาวิทยาลัยมอบหมาย
ให้งานข้อมูลท้องถิ่น ฝ่ายหอสมุด สำนักวิทยบริการ เป็นผู้รับผิดชอบโดยประสานความร่วมมือไปยัง
หน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย เพื่อรวบรวมเอกสารที่สิ้นกระแสการใช้งาน และได้นำเสนอต่อ
ทางมหาวิทยาลัยในการเริ่มดำเนินการ จากนั้นได้มีการจัดอบรมให้ความรู้ เรื่อง “การจัดการจดหมายเหตุ”
ระหว่างวันที่ 28 – 29 เมษายน 2541 ณ ห้องประชุม 401 สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี โดยมี ดร.สมสรวง พฤติกุล และนายลำดวน สุขพันธ์ เป็นผู้บรรยาย

ปี พ.ศ. 2542

จากการประชุมคณะทำงานข้อมูลท้องถิ่น มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ครั้งที่ 1/2542 เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2542 นั้น ที่ประชุมได้มีข้อเสนอแนะการดำเนินงานของงานข้อมูลท้องถิ่น และรวมถึงการดำเนินงานที่ให้มีการรวบรวมข้อมูลของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยละเอียดในรูปของหอประวัติ เพื่อเป็นพื้นฐานการจัดทำหอจดหมายเหตุ และเสนอให้การจัดการหอจดหมายเหตุเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัย ต่อไป

ในปีเดียวกันนี้คณะทำงานฯ ได้เดินทางไปศึกษาดูงาน โครงการจัดตั้งหอจดหมายเหตุ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ และที่ หอจดหมายเหตุและศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสมุทรปราการ

ปี พ.ศ.2543

ในปีนี้มี การจัดตั้งคณะทำงานโครงการ หอประวัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ซึ่งโครงการดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม ศึกษา ถ่ายทอดข้อมูลที่แสดงถึงพัฒนาการของมหาวิทยาลัย รวมทั้งการอนุรักษ์เอกสาร วัตถุสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมา เป็นแหล่งค้นคว้า สำหรับผู้สนใจ รวมทั้งเป็นพื้นฐานการจัดตั้ง หอจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ในอนาคต

เนื่องจากการจัดทำโครงการดังกล่าว เป็นการดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่เกือบจะทั้งหมดของความเป็นมาของมหาวิทยาลัยเอาไว้ และเป็นการรวบรวมในช่วงระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ครบ 10 ปี จึงถือได้ว่าผลที่ได้จากการดำเนินการ นำมาเป็นข้อมูลเพื่อจัดเก็บ และดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของงานจดหมายเหตุในเวลาต่อมา

ปี พ.ศ.2544

มหาวิทยาลัยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (คำสั่งที่ 1037/2544 ลงวันที่ 25 ก.ย.2544) โดยมี ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ เป็นประธานคณะทำงาน รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร เป็นรองประธานฯ และผู้แทนจากคณะ/หน่วยงานต่าง ๆ ในระดับหัวหน้าสำนักงาน ผู้อำนวยการกอง/หัวหน้ากอง หัวหน้างาน โดยงานจดหมายเหตุร่วมเป็นผู้ทำงานและเลขานุการ ทั้งนี้ มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะทำงานเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการ และได้รับความอนุเคราะห์จาก นางกุลพันธุ์ธาดา จันทร์โพธิ์ศรี อดีตผู้อำนวยการหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ที่ปรึกษาคณะทำงานข้อมูลท้องถิ่น สำนักวิทยบริการ ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินคุณค่าเอกสาร และตารางกำหนดอายุการเก็บเอกสาร

คณะทำงานจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้เดินทางไปศึกษาดูงานที่ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ธนาคารแห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เมื่อวันที่ 7-9 ตุลาคม 2544

มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “บทบาทหน้าที่ของหอจดหมายเหตุแห่งชาติและ
การบริหารเอกสาร” ในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2544 โดย นางสาวนันทกา พลชัย หัวหน้าหอจดหมายเหตุ
แห่งชาติ กรุงเทพมหานคร และ นายลำควน สุขพันธ์ หัวหน้าหอจดหมายเหตุ จังหวัดอุบลราชธานี
เป็นผู้ถ่ายทอดให้ความรู้

จากการประชุมการดำเนินงานจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ครั้งที่ 1/2544 มี
มติ กำหนดทิศทางของงานจดหมายเหตุ เกี่ยวกับการจัดเก็บเอกสาร แผนงาน ขอบเขต และบทบาท
หน้าที่ของคณะกรรมการ

ปี พ.ศ.2545

คณะ/หน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยร่วมกันสำรวจเอกสารภายในหน่วยงาน เพื่อส่งให้
งานจดหมายเหตุใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำคู่มือเอกสาร และมีการประชุมหารือร่วมกันใน
คณะกรรมการฯ ทั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์จาก นางกุลพันธุ์ดา จันทร์โพธิ์ศรี ที่ปรึกษางานข้อมูล
ท้องถิ่น อดีตผู้อำนวยการหอจดหมายเหตุแห่งชาติ นางสาวนันทกา พลชัย หัวหน้าฝ่ายบริหารเอกสาร
หอจดหมายเหตุแห่งชาติ และ นายลำควน สุขพันธ์ หัวหน้าหอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ
จังหวัดอุบลราชธานี ภายใต้การสนับสนุนของผู้บริหารสำนักวิทยบริการ นายสุภชัย หาทองคำ
ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ เป็นประธานคณะกรรมการฯ และนายจักรฤทธิ์ อุทโท รองผู้อำนวยการ
สำนักวิทยบริการ

ปี พ.ศ.2546

มหาวิทยาลัยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ โดยผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ และรอง
ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ เป็นที่ปรึกษา อาจารย์จักรฤทธิ์ อุทโท เป็นประธานคณะกรรมการ โดย
คณะกรรมการฯ ได้ร่วมกันพิจารณาจัดทำคู่มือตารางกำหนดอายุเอกสาร มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เพื่อ
เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นคู่มือฉบับแรก โดยพิจารณาแนวทางจากหนังสือ “แนวทางการ
คัดเลือกและตารางกำหนดอายุการเก็บเอกสาร ” มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ปี พ.ศ.2547

คณะกรรมการดำเนินการจดหมายเหตุ ได้มีการติดต่อประสานงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีกิจกรรมที่
ได้ดำเนินการดังนี้

1. นำเสนอคู่มือตารางกำหนดอายุการเก็บเอกสาร เพื่อประกาศใช้เป็นมาตรฐานในการ
จัดระบบเอกสารของมหาวิทยาลัย
2. จัดทำสรุป Executive Summary แจกเวียนไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจใน
ระบบการจัดเก็บเอกสารตามคู่มือตารางกำหนดอายุการเก็บเอกสารมหาวิทยาลัย

3. จัดซื้อกล่องตามมาตรฐานจดหมายเหตุเพื่อใช้ในการจัดเก็บเอกสารที่สิ้นกระแสการใช้งาน แจกจ่ายให้ แต่ละหน่วยงาน

4. จัดทำคู่มือตารางกำหนดอายุการเก็บเอกสารมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ส่งมอบให้แต่ละหน่วยงาน โดยคณะทำงานได้ร่วมกันประชุมพิจารณาเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติม

5. ออกสำรวจ แนะนำการจัดระบบเอกสารของแต่ละหน่วยงานทั้งแบบที่เป็นทางการ และไม่ เป็นทางการ

6. ดำเนินการรับฝากและรับมอบเอกสารจากแต่ละหน่วยงาน 6 หน่วยงาน

7. คณะทำงานร่วมกันผลักดันให้มีการดำเนินการจัดระบบเอกสารตามคู่มือตารางกำหนดอายุการเก็บเอกสารของงานจดหมายเหตุ ร่วมกับกิจกรรม 5 ส. ของมหาวิทยาลัย

ปี พ.ศ. 2549

ปลายปี เป็นช่วงของการปรับเปลี่ยนผู้บริหาร เนื่องจากผู้บริหารชุดเดิมหมดวาระการดำรงตำแหน่ง และมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งผู้บริหารชุดใหม่ปฏิบัติหน้าที่แทน ซึ่งทางสำนักวิทยบริการมีการปรับภาระงานใหม่ โดยเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบเสมือนเป็นการเริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง

ปี พ.ศ. 2550

การดำเนินการเริ่มจากการสำรวจเอกสารที่รวบรวมซึ่งเป็นเอกสารรับฝากของคณะ/หน่วยงานต่าง ๆ จำนวน 268 กล่อง และอีก 11 ถัง เพื่อทำการคัดแยกตามระบบเอกสารจดหมายเหตุ เนื่องจากบริเวณชั้น 3 อาคารข้อมูลท้องถิ่น เตรียมการปรับปรุง เพื่อเป็นห้องนิทรรศการเทิดพระเกียรติ 80 พรรษามหาราชา จึงได้มีการขนย้ายเอกสารจดหมายเหตุลงมาที่บริเวณชั้น 2 เพื่อทำการวิเคราะห์หมวดหมู่ – คัดแยก และบริเวณชั้น 1 ส่วนที่ได้ทำการวิเคราะห์แล้วเสร็จและส่วนที่ยังไม่ได้ดำเนินการ จากนั้นได้มีการประชุมร่วมกับผู้แทนคณะ/หน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเป็นครั้งแรก ในการติดตามความคืบหน้า รวมทั้งการทบทวนคู่มือตารางการจัดเก็บเอกสาร ปี 2548 โดยจัดประชุมกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม คือ กลุ่มการเงิน-พัสดุ กลุ่มบริหาร-งานบุคคล กลุ่มงานแผน กลุ่มวิชาการ และกลุ่มงานประกันคุณภาพ จากนั้นได้มีการแจ้งเวียนคณะ/หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอความเห็นชอบ และ ขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีชุดใหม่

ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ภรณ์ ศิริโชติ จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นที่ปรึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริการและพัฒนา เป็นประธานคณะทำงาน ๓ และผู้แทนจากคณะ/หน่วยงานละ 2 คน เป็นกรรมการ โดยงานจดหมายเหตุ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ปี พ.ศ. 2551

คณะทำงานดำเนินการจดหมายเหตุฯ ได้ประชุมหารือร่วมกันและเห็นชอบให้มีการประกาศใช้คู่มือตารางกำหนดอายุการเก็บเอกสาร ฉบับปี 2550 ซึ่งเป็นคู่มือ ฉบับที่ 3 (ฉบับแรกปี 2546 และฉบับที่ 2 ปี 2548) งานจดหมายเหตุได้จัดทำรูปเล่มแจกจ่ายให้กับทุกหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลแผ่นพับเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ การจัดทำ ทำเนียบรายชื่อคณะทำงาน รวมทั้งขั้นตอนในการทำลายเอกสารเพื่อเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน ในกิจกรรมอื่นที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ซึ่งได้รับอนุมัติงบประมาณแผ่นดิน ปี 2551 ให้ดำเนินการ ได้แก่ โครงการนิทรรศการถาวร รองศาสตราจารย์ ดร.สมจิตต์ ยอดเศรณี อธิการบดีผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นการเชิดชูเกียรติอธิการบดีคนแรกของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และเป็นเกียรติประวัติแก่ มหาวิทยาลัยในการถ่ายทอด ให้ความรู้ เกี่ยวกับประวัติพัฒนาการของมหาวิทยาลัยสู่คนรุ่นหลัง

ปี พ.ศ. 2552 – ปัจจุบัน

ในช่วงตั้งแต่เดือนตุลาคม 2551 มีการปรับเปลี่ยนนโยบายในการทำงานจดหมายเหตุอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งในการปรับเปลี่ยนครั้งนี้ ทำให้มีผู้ปฏิบัติงานจดหมายเหตุเพียง 1 คน จากเดิมจำนวน 3 คน และได้ย้ายเอกสารจดหมายเหตุที่อยู่ชั้น 2 อาคารข้อมูลท้องถิ่น ลงมาจัดเก็บที่ห้องจดหมายเหตุชั้น 1 อาคารหลังเดียวกัน ในส่วนของการดำเนินงานจดหมายเหตุ ยังไม่มีการปรับเปลี่ยนรายชื่อคณะทำงานจดหมายเหตุ แต่มีการดำเนินงานในส่วนของการรับข้อมูลเอกสารเฉพาะจากงานสารบรรณ สำนักวิทยบริการ เท่านั้น ส่วนเอกสารจากหน่วยงานอื่น จะรับเฉพาะที่ผ่านการพิจารณาจากรองผู้อำนวยการฝ่ายบริการและพัฒนา ก่อน ว่าสมควรรับฝากหรือจัดเก็บที่งานจดหมายเหตุหรือไม่ ในส่วนการดำเนินงานอื่นมีการปรับปรุงระบบการให้บริการ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานจดหมายเหตุ รวมทั้งการให้บริการค้นรายชื่อเอกสารทางเว็บไซต์ ของสำนักวิทยบริการ และมีพิธีเปิดนิทรรศการถาวรอาจารย์สมจิตต์ ยอดเศรณี อธิการบดี ผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 ณ บริเวณชั้น 1 อาคารข้อมูลท้องถิ่น

ศาสตราจารย์ประกอบ วิโรจนกูฏ อธิการบดี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีเป็นประธานในพิธีเปิดนิทรรศการฯ

หลังจากพิธีเปิด มีกิจกรรม "เสวนา การทำงานร่วมกับอธิการบดีผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี"

สำนักงานวิทยุภาพ